

Alternatieve straffen: drie kwart van overtreders werd in verkeer betrapt met cannabis

Laatste 3 jaar nam aantal positieve drugstests toe met 35%

Drie kwart van de overtreders die door een rechter veroordeeld wordt om een cursus 'Rijden onder invloed van drugs' bij Vias institute te volgen, had cannabis gebruikt. Het aantal positieve controles op druggebruik is de laatste jaren fors gestegen, de laatste 3 jaar zelfs met 35%. Naar aanleiding van de 5de verjaardag van de specifieke vormingen 'Drugs in het verkeer' hield Vias institute vandaag een studiedag over drugs in het verkeer.

Alcohol, snelheid, afleiding en het niet-dragen van de gordel zijn de 4 grootste doodsoorzaken in ons verkeer. De laatste jaren is er ook op internationaal vlak meer interesse gekomen in de problematiek van 'Drugs in het verkeer'.

Cursus 'Rijden onder invloed van drugs': driekwart betrapt op cannabis in verkeer

Al meer dan 20 jaar geeft Vias institute vormingen aan veroordeelde verkeersovertreders. In deze cursussen gaan lesgevers in kleine groepen op interactieve wijze aan de slag met verkeersovertreders om te sensibiliseren rond de risico's van hun gedrag. En vooral om samen met hen te zoeken naar alternatieven voor dit gedrag. Sinds 2012 wordt er ook een aparte module gegeven over 'Drugs in het verkeer'. We zijn daarbij één van de weinigen in Europa.

Meer dan 1100 deelnemers volgden al zo'n cursus bij Vias institute. Ruim de helft van de veroordeelde bestuurders (53% in 2016) is tussen de 18 en 25 jaar. In bijna drie kwart van de gevallen (74%) werden ze doorverwezen omdat ze betrapt werden op het gebruik van cannabis terwijl ze reden. 12% had amfetamines gebruikt en 9% van de deelnemers was onder invloed van cocaïne bij het moment van de controle.

Aantal positieve controles met 35% gestegen laatste 3 jaar

Het aantal positieve controles op rijden onder invloed van drugs is de laatste jaren fors gestegen. Zo werden in 2014 5048 controles uitgevoerd, in 2016 waren er dat al 6819, ofwel een stijging met 35%. In het eerste semester van 2017 waren er al 3525 positieve controles.

Een recente studie van het NICC (Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie) in de gerechtelijke arrondissementen Mechelen, Bergen en Turnhout analyseerde 558 bloedstalen die afgenomen werden na een controle in het verkeer, waarbij de bestuurder positief testte op het gebruik van drugs. Cannabis kwam in alle arrondissementen veruit het meeste voor, ongeveer de helft van de gecontroleerde stalen in Mechelen (47% en Turnhout (44%) ten opzichte van bijna driekwart in Mons (74%). Daarnaast trof men een ook vaak een combinatie aan van verschillende drugs met en/of alcohol. In Turnhout was dit zelfs in 38% van de stalen het geval.

3% Belgische bestuurders reed onder invloed van illegale drugs

In de Europese ESRA-Enquête van Vias institute geeft 3% van de Belgische bestuurders toe in het afgelopen jaar wel eens onder invloed van illegale drugs gereden te hebben.

Drugs en alcohol: risico x 200

Het gebruik van drugs op zich is al gevaarlijk voor de gezondheid en brengt effecten op het rijgedrag met zich mee, die verschillen van welke drug men gebruikt heeft.

Van cannabis wordt de bestuurder 'high of 'stoned' en deze kan gevoelens van euforie, ontspanning en loomheid ondervinden. De reactietijd neemt toe, de coördinatie vermindert en het geheugen raakt aangetast. Hierdoor kunnen complexe rijtaken slechter uitgevoerd worden. Verschillende studies hebben aangetoond dat het risico op een ongeval verdubbelt als je rijdt onder invloed van cannabis.

Stimulerende drugs zoals amfetamines, ecstasy en cocaïne zorgen voor een energiek en alert gevoel. Dit kan ertoe leiden dat men overmoedig wordt en sneller en agressiever gaat rijden. Ook nemen bestuurders onder invloed van stimulerende drugs vaker meer risico, terwijl de controle over het voertuig minder wordt.

Maar het is vooral de combinatie met andere drugs en alcohol die de rijvaardigheid aantast. Zo toonde de Europese DRUID-studie aan dat rijden onder invloed van drugs gecombineerd met een alcoholpromillage van 1,2 pro mille ervoor zorgt dat je risico op een ongeval met een factor 200 kan stijgen.

Effectiviteit van alternatieve straffen

Werken alternatieve straffen nu om de attitude en het gedrag van verkeersovertreders te veranderen? De effectiviteit van deze cursussen valt te meten door de manier waarop mensen hun gedrag effectief veranderen en dus minder recidiveren.

Karin Genoe, Afgevaardigd Bestuurder van Vias institute verklaart: *'In België is er specifiek rond de cursus 'Rijden onder invloed van drugs' nog geen effectstudie gebeurd, maar eerder onderzoek naar de effectiviteit van onze Driver Improvementcursus 'Rijden onder invloed van Alcohol' toonde aan dat bestuurders die een cursus hebben gevolgd minder opnieuw veroordeeld worden voor verkeersfeiten. Als ze bovendien toch veroordeeld worden is dat minder snel dan een controlegroep die die cursus niet volgde.'*

Minister van Justitie Koen Geens: *'De pakkans voor rijden onder invloed van illegale substanties werd de voorbije jaren systematisch verhoogd. Daarnaast zetten we ook in op een voldoende ontradende bestraffing van bestuurders die ernstig onder invloed achter het stuur kruipen, en zeker in het geval van recidive. Op die manier hopen we vanuit justitie en politie het signaal te versterken dat het ons menens is en dat we dit bepaald onverantwoord rijgedrag niet tolereren.'*

Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Jo Vandeuren: *'Het blijft belangrijk dat we blijven inzetten op preventieve acties tegen het gebruik van alcohol en drugs, ook in het verkeer, zoals in de campagne Sportivos. Daarnaast moeten we ons ervan bewust zijn dat een aantal gebruikers van alcohol en drugs in het verkeer wellicht een verslavingsproblematiek hebben. Naast een geldboete, rijverbod, ... is samenwerking en een doorverwijzing naar de hulpverlening noodzakelijk om te voorkomen dat mensen terug geïntoxiceerd achter het stuur gaan zitten. We investeren daarom ook in laagdrempelige online-tools zoals alcoholhulp.be en drughulp.be.'*

Contactpersonen :

Stef Willems, woordvoerder Vias institute: 0473/85.59.44.

Sieghild Lacoere, woordvoerster minister Koen Geens: 0475/50.55.50

Nico Krols, woordvoerder minister Jo Vandeuren: 0476/90.79.72